

Warszawa, 10 lutego 2014

Wytyczne szkoleniowe Kolegium Sędziów PZPN

Niniejszy dokument zawiera konkluzje z dyskusji podczas zgrupowania sędziów zawodowych w Spale w dniach 12-13 listopada 2013 roku, a także na zgrupowaniu sędziów w Antalyi w dniach 29 stycznia – 9 lutego 2014 roku

Artykuł 11 – Spalony

Przyjmuje się następujące definicje pojęć użytych przez International Board do stosowania we wszystkich rozgrywkach prowadzonych przez PZPN i wojewódzkie ZPN:

Atakowanie przeciwnika w walce o piłkę

1. Ocenia się, czy miało ono miejsce w momencie zagrania lub usiłowania zagrania piłki przez zawodnika drużyny broniącej.
2. Zawodnik znajdujący się na pozycji spalonej nie może być uznany za spalonego z tytułu „atakowania przeciwnika w walce o piłkę”, jeżeli w momencie zagrania lub usiłowania zagrania piłki przez przeciwnika znajduje się od niego w odległości większej niż 1,5 metra.
3. Jeżeli zawodnik znajdujący się na pozycji spalonej znajduje się za przeciwnikiem zagrywającym lub usiłującym zagrać piłkę, może być uznany za spalonego z tytułu „atakowania przeciwnika w walce o piłkę” tylko wtedy, gdy dochodzi do kontaktu fizycznego między nimi lub gdy ogranicza on ruchy przeciwnika zagrywającego piłkę.
4. Również „przeszkadzanie przeciwnikowi”, w rozumieniu Art. 12 Przepisów Gry, jest „atakowaniem przeciwnika w walce o piłkę” w rozumieniu Art. 11 Przepisów Gry
5. Zawodnik znajdujący się na pozycji spalonej atakujący w rozumieniu postanowień Art. 11 przeciwnika, nie może być uznany za walczącego z

nim o piłkę, jeżeli nie mają oni możliwości jej zagrania – np. przelatuje ona nad ich głowami na wysokości uniemożliwiającej jej zagraniem.

Odbicie się piłki od przeciwnika

1. Ma ono miejsce, kiedy piłka jest kopnięta w kierunku przeciwnika, który nie jest w stanie w jakikolwiek sposób zareagować na to kopnięcie.
2. Nie ma znaczenia kierunek, w jakim będzie poruszać się piłka po odbiciu się od przeciwnika.

Rykoszet od przeciwnika

1. Ma on miejsce, kiedy piłka jest kopnięta w kierunku przeciwnika, który działając intuicyjnie, nie ma czasu na ruch w jej kierunku, ale nie wykonując ruchu całym ciałem próbuje ją zagrać nogą, głową, lub tułowiem.
2. Piłka po próbie zagrania tylko nieznacznie zmienia kierunek poruszania się.

Rozmyślne zagraniem

1. Poza oczywiście rozmyślnymi zagraniem, ma ono miejsce zawsze wtedy, kiedy zawodnik drużyny broniącej wykonuje ruch w kierunku piłki całym ciałem i zagrywa ją dowolną jego częścią: nogą, głową, klatką piersiową itp.
2. Jakość zagraniem ani jego kierunek nie mają znaczenia dla uznania, że piłka została rozmyślnie zagrana. Wystarczy dostrzegalne dotknięcie piłki.

Rozmyślna parada obronna

1. Jest ona szczególnym przypadkiem rozmyślnego zagraniem.
2. Rozmyślnie zagraniem musi być uznane za paradę obronną, jeżeli ma ono na celu obronę bramki.
3. Parada obronna może być wykonana zarówno przez bramkarza, jak i przez każdego zawodnika z pola.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w przypadkach odbicia się piłki od słupka, poprzeczki, zawodnika drużyny broniącej, po rykoszecie a także po rozmyślniej paradzie obronnej nie obowiązuje pojęcie „brania udziału w akcji”. W takich przypadkach obowiązuje definicja „odnoszenia korzyści z przebywania na pozycji spalonej”. W wymiarze praktycznym, w obu przypadkach zawodnik

przebywający na pozycji spalonej zostanie uznany za spalonego gdy zagra piłkę lub ją dotknie. Jednak cały czas – również po odbiciu się piłki od słupka, poprzeczki itd. – zawodnik przebywający na pozycji spalonej będzie uznany za spalonego, kiedy przeszkadza przeciwnikowi.

Zasady doliczania czasu

Przypomina się sędziom technicznym, że wskazanie ilości doliczonego czasu gry następuje po otrzymaniu informacji od sędziego głównego, na końcu ostatniej minuty regulaminowego czasu gry każdej z części meczu.

Ilość dodatkowego czasu gry określa sędzia główny według swojej oceny. Określając doliczony czas sędzia zaokrągla go do pełnych minut w górę (np. 1'25'' to 2 minuty dodatkowego czasu gry). Zakończenie części meczu nastąpi dokładnie z upływem doliczonego czasu gry pod warunkiem, że w tym czasie nie nastąpiły dodatkowe przerwy w grze wymagające kolejnego doliczenia.

Jeżeli takie przerwy nie nastąpiły to sędzia nie zakończy danej części gry z upływem doliczonego czasu tylko w przypadkach

- podyktowania rzutu karnego, kończąc zgodnie z Przepisami Gry
- posiadania realnej szansy na zdobycie bramki przez zawodnika jednej z drużyn (tzw. sytuacja stuprocentowa), kończąc w chwili zakończenia prowadzonej akcji, chyba że zakończy się ona podyktowaniem rzutu karnego.

Jeżeli sędzia przerwie grę krótko przed upływem doliczonego czasu gry z powodu naruszenia Przepisów Gry to może on zezwolić na kontynuowanie gry jedynie gdy wykonywany ma być rzut różny lub rzut wolny z możliwością bezpośredniego strzału na bramkę. Jeżeli sędzia uzna, że czas pozostający do zakończenia czasu doliczonego jest za krótki do wykonania rzutu z rogu lub wyżej zdefiniowanego rzutu wolnego to wskaże on na środek boiska i zacznie poruszać się w kierunku linii środkowej dając sygnał na zakończenie danej części gry równo z upływem doliczonego czasu.

Jeżeli w dodatkowym czasie gry nastąpią kolejne przerwy w grze z powodu:

- wymiany zawodników,

- kontuzji

- gry na czas,

wówczas sędzia zaokrąglać będzie utracony z powyższych powodów czas w górę do 30 sek. I tak dwie wymiany zawodników trwające po 25 sekund każda spowodują, że sędzia doliczy dodatkowo 1 minutę, kończąc daną część gry zgodnie z podanymi wyżej zasadami. Takie wydłużenie dodatkowego czasu gry nie jest wskazywane (wyświetlane na tablicy) przez sędziów.

Postępowanie zespołu sędziowskiego w przypadku udzielania kar indywidualnych

Współcześnie zespół sędziowski wsparty jest w wypełnianiu swoich obowiązków nowymi technologiami. Do używanych od dawna biperów dołączyły też zestawy łączności. Przy wykorzystaniu takiego sprzętu nie może dojść do sytuacji, gdy zawodnik zostaje ukarany drugim napomnieniem, a unika wykluczenia.

Rekomenduje się zespołom sędziowskim przyjmowanie następujących zasad działania:

1. Sędzia pokazując kartkę wyraźnie podaje przez zestaw łączności numer ukaranego piłkarza oraz drużynę (kolor stroju), a pozostali sędziowie potwierdzają, iż usłyszeli ten komunikat. Dzięki temu nie dojdzie do sytuacji, że asystent będący kilkadziesiąt metrów od zdarzenia nie zauważy numeru gracza.
2. Wszyscy członkowie zespołu zapisują wszystkie kary indywidualne, jednak nie w tym samym momencie – by jakaś nie „uciekła” uwadze wszystkich sędziów. Zespół musi wcześniej ustalić kolejność, który arbiter zapisuje karę wraz z sędzią głównym, a który w tym czasie obserwuje pole gry. Rekomenduje się, by w obserwację zaangażowany był asystent znajdujący się bliżej miejsca przewinienia oraz sędzia techniczny. Po zakończeniu notowania przez sędziego głównego i drugiego asystenta może uczynić to ten pierwszy. Druga ewentualność to uzupełnienie swoich notatek w najbliższej, dogodnej do tego, przerwie w grze. Sędzia techniczny zawsze uczynić powinien to po wznowieniu gry.

3. Dobrą praktyką jest przypominanie w momencie przerwy w grze („martwej piłki”) przy użyciu zestawu łączności przez sędziego technicznego udzielonych do tej pory kar (raz-dwa razy w każdej połowie). Wiedza taka jest przydatna np. w sytuacji, gdy sędzia będzie rozstrzygać o sensie stosowania korzyści (inaczej przy pierwszym, a inaczej przy drugim napomnieniu dla tego samego zawodnika).

4. Gdy dojdzie do sytuacji, iż arbiter udzieli napomnienia, które jest drugim dla tego samego zawodnika, a nie wyciągnie zaraz potem czerwonej kartki, każdy z członków zespołu sędziowskiego ma obowiązek interweniować i nie pozwolić wznowić gry do momentu przekazania odpowiedniej informacji sędziemu. Każdy z arbitrów ma obowiązek natychmiast wyjąć swój notes i upewnić się, iż dany zawodnik był już ukarany i, gdy trzeba, zwrócić na to uwagę sędziemu.

5. W szczególnym przypadku, gdy drugie napomnienie dotyczy piłkarza, który celowo opóźnia opuszczenie boiska przy wymianie, na wszystkich członkach zespołu sędziowskiego spoczywa obowiązek poinformowania sędziego o konieczności jego wykluczenia jeszcze przed opuszczeniem przez zawodnika boiska. Warto, by sędzia główny każdorazowo przy pokazywaniu takiej kartki sprawdził, czy winowajca nie figuruje już w jego notesie, jeszcze przed pokazaniem kary. W razie wątpliwości należy przerwać procedurę wymiany, do czasu ich rozwiania.

6. Jeśli jednak dojdzie do wznowienia gry, gdy na boisku jest jeszcze zawodnik z dwoma żółtymi kartkami (względnie wszedł na boisko rezerwowy w jego miejsce), sędzia winien naprawić ten błąd w momencie, gdy zda sobie z tego sprawę. Wtedy w przerwie w grze pokazuje czerwoną kartkę i usuwa winnego z boiska. Nie ma tu zastosowania przepis o zakazie karania zawodnika po wznowieniu gry, taka czerwona kartka traktowana jest jak naprawienie błędu technicznego.

7. Podobne postępowanie dotyczy sytuacji, gdy jednak na boisko wszedł już rezerwowy w miejsce zawodnika, który winien otrzymać czerwoną kartkę (z tytułu dwóch napomnień). Nawet jeśli gra została już wznowiona, gdy sędzia zda sobie sprawę ze swojego błędu, w najbliższej przerwie sędzia usuwa zawodnika z boiska. Ten zawodnik rezerwowy ma w dalszym ciągu prawo wejść na boisko (za innego zawodnika wymienianego), a ta anulowana zmiana nie jest wliczana do limitu przewidzianego regulaminem rozgrywek.

Zakaz atakowania bramkarza

Jakiegokolwiek atakowanie bramkarza, w czasie 6 sekund, jakie ma na pozbycie się piłki z rąk po jej przejściu, jest niedozwolone. Dotyczy to również prób wybijania piłki bramkarzowi w czasie kozłowania.

Nierozważne wślizgi

Wślizgi z tyłu i pod małym kątem z boku nogą dalszą od przeciwnika, gdy noga zakroczna może spowodować kontuzję zawodnika atakowanego, będą traktowane przez sędziów jako wykonane co najmniej bez zważania na bezpieczeństwo przeciwnika i konsekwencje, jakie ten atak może spowodować. A co za tym idzie, ataki takie karane będą co najmniej napomnieniem.

Zagranie piłki ręką

W przypadkach gdy zawodnik drużyny broniącej nie walczy o piłkę, ale jedynie swoją interwencją zamierza zatrzymać piłkę kopniętą przez przeciwnika w jej drodze w światło bramki lub w pole karne (strzały i dośrodkowania, również z rzutów wolnych), to za jedyne naturalne ułożenie jego rąk uznaje się ułożenie nie zwiększające tzw. obrysu ciała.

W przypadkach, gdy piłka kopnięta przez przeciwnika trafi w rękę powiększającą tzw. obrys ciała, podyktowany zostanie rzut wolny bezpośredni lub karny.

Dodatkowo, gdy piłka zmierzała w światło bramki, winny zawodnik zostanie ukarany napomnieniem. Jednak gdy rozmyślny kontakt piłki z nienaturalnie ułożoną ręką pozbawił drużynę przeciwną bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki, winny zawodnik zostanie wykluczony z gry. Zostanie on również napomniany gdy, po dośrodkowaniu, kontakt piłki z nienaturalnie ułożoną ręką (poza obrysem ciała) pozbawi przeciwnika wejścia w posiadanie piłki.